

Het fokken van (aantallen) tangara's.

Door Alex Mulder / foto's auteur

Inleiding

Tangara's behoren tot de meest kleurrijke vogels ter wereld. Behalve uiterlijke schoonheid zijn het ook fascinerende vogels, vol dynamiek. In de volière is het een flitsende verschijning. De tangara familie bevat meer dan 240 soorten die in Noord-, Midden- en Zuid-Amerika in het wild voorkomen. Hoewel er de nodige verschillen tussen de onderlinge soorten zitten, zijn er duidelijk een aantal overeenkomsten: ze zijn in het algemeen zeer kleurrijk, levendig, temperamentvol, communiceren door middel van hoge tonen (dragen het verst in de jungle), hebben kleine legsels, leven in de boomkruinen (canopy) en hun overgrote, zo niet gehele voeding bestaat uit vruchten, bessen en insecten. Geen zaadeters dus, hoewel hun snavel dit wellicht wel doet vermoeden.

AFCON KUNSTSTOF-GAAS

Een ijzersterk product, weer- en windbestendig.
Vogels kunnen zich niet beschadigen, ideaal voor volières.

Div. mazen 6x6 - 12x12 - 13x13 - 29x18 mm

Werkbreedte 2 of 4 meter. Zwart - transparant.

13x13 vanaf 100 m² of meer

Slechts € 1,00 per m²

13x13 vanaf 25 m² tot 100 m²

Slechts € 1,20 per m²

13x13 vanaf 1 m² tot 25 m²

Slechts € 1,30 per m²

Goedkoop te verzenden binnen 24 - 48 uur

Telefonisch bereikbaar van 8.00 tot 23.00 uur: 06-53486932

Tel.: 06-53486932

Fax: (0591) 649366

www.afcon.nl

Verkoopadres:

Schansstraat 50

7825 Ta Emmen

Tangara's zijn van nature actieve vogels. Het soort voedsel wat je eet bepaalt voor een belangrijk deel hoe je gedrag is. Een predator (roofvogel, roofdier) haalt veel energie uit zijn voedsel. 1 x Per dag (of minder) scoren is voldoende, je kunt de rest van de dag slapen (uil, leeuw). Als je leeft van voedsel wat minder energie bevat dan moet je, of veel meer eten (koeien, ganzen), of het rustiger aan doen (lui aard). Aangezien vruchten en bessen niet veel energie bevatten, moet je veel eten en bewegen om voldoende energie binnen te krijgen. Insecten leveren weliswaar meer energie, maar hier moet weer op gejaagd worden.

Aangezien het (bijna) niet waait in een jungle moeten de zaden op een andere manier gedistribueerd worden. Vogels spelen hier een belangrijke rol in door het eten van vruchten en bessen.

Binnen de 240 tangara soorten zijn er ongeveer 50 die ook de naam "Tangara" in hun Latijnse omschrijving dragen: Tangara arthus - goudtangara, Tangara chilensis - paradijstangara, etc. Deze 50 soorten komen alleen in Midden- en Zuid-Amerika voor. Binnen deze tangara groep zijn er verschillende soorten die schuw zijn zoals de paradijstangara -T. chilensis, turquoise tangara - T. mexicana, groengele tangara - T. schrankii en de duidelijk tammere vogels bijvoorbeeld goudtangara -T. arthus, veelkleurentangara -T. fastuosa, vuurkruintangara -T. parzudakii en de blauwkoptangara - T. cyanicollis.

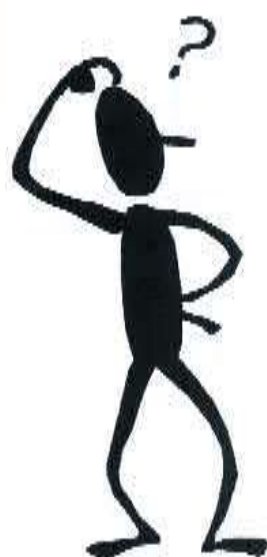
De schuwere tangara's leven i.h.a. meer in de dichte jungle, de tammere in de meer open gebieden. Het mag duidelijk zijn dat de tammere vogels makkelijker tot broeden overgaan en hun jongen groot brengen dan de schuwere. De schuwere soorten hebben meer ruimte en privacy nodig, maar ook dan is voortplanting mogelijk.

Tangara's zijn in het verleden op grote schaal geïmporteerd, helaas is hier weinig meer van over.

Het blijkt lastig te zijn om in gevangenschap een biotoop te creëren die rekening houdt met hun natuurlijke gedrag. Het werd veelal gezocht in een zo groen mogelijke omgeving, en dat toont, laten we wel wezen, ook het mooist.

Echter, mijn ervaring, opgedaan over de afgelopen 10 jaar, hebben mij geleerd dat je een paar zaken echt goed op orde moet hebben: hygiëne, complete voeding, rekening houden met hun territoriale gedrag en goede ruimtes. Dit hoeven geen beplante ruimtes te zijn, sterker nog, dat kan zelfs tegenwerken (schimmelinfecties).

Heb je dit wel goed voor elkaar, dan zijn het sterke vogels die een respectabele leeftijd kunnen bereiken en waar je vele jongen mee kunt fokken.

Vragen??? Problemen??

Vogel Praktijk "den Horst"

Wintelresedijk 51, 5507 PP Veldhoven
Tel: 040-2053097

Openingstijden:

Maandag, dinsdag en donderdag 09.00-16.00 uur

Vrijdag: 09.00-20.00 uur

Dierenarts: Hedwig van der Horst

Tot nu toe weinig nafok.

Tangara's werden vaak in mooi beplante ruimtes/kassen gehouden, vaak gezelschapsvolières. Echter, deze mooie ruimtes lenen zich niet echt om te fokken, en zeker geen aantallen, zoals ik verderop zal verduidelijken. Er zijn echter ook weinig mensen die zich intensief hebben ingezet om grotere aantallen te fokken. Incidentele foksuccessen zijn leuk, en in de tijd dat er nog voldoende import bij de handelaar zat was dit ook geen probleem. Nu dus wel.

Kwetsbaar/sterk?

Tangara's kunnen in gevangenschap wel 14 jaar of ouder worden. Echter, bij de meeste eigenaren is dit nooit gelukt. Een aantal zaken speelt hierbij een rol zoals een goede voeding. Het lijkt voor de hand liggend, maar is bij deze soorten niet eenvoudig om een compleet voer aan te leveren waar de vogels ook op langere termijn geen tekorten oplopen en hun jongen mee groot kunnen brengen. Ik bereid elke dag vers voer, maar dit kost veel tijd.

Schimmelinfecties.

Tangara's zijn gevoelig voor schimmelinfecties, waarschijnlijk hebben ze in de (steriele) boomkruinen van de jungle hier weinig last van, ze zijn in elk geval duidelijk vatbaarder dan andere soorten vogels. Een schimmelinfectie loop je op door de sporen van de schimmels die in de lucht zweven in te ademen, of door beschimmeld fruit te eten. Een schimmel kan dan gewoon binnen in een vogellichaam ontkiemen, bijvoorbeeld in de longen. Hygiëne is duidelijk van groot belang.

Een schimmelinfectie in de longen heeft als gevolg dat de vogel begint met proesten, eerst incidenteel, maar al snel komt het vaker voor. In stresssituaties zal de vogel hevig gaan proesten en uiteindelijk stikt de vogel. Met name in de periode einde herfst / begin winter speelt dit.

Een schimmelinfectie is goed te genezen met o.a. het geneesmiddel Fungizone, een vloeibare suspensie. Ik doseer dit als volgt: 6-8 druppels uit de pipet op 100 ml water. Meestal doe ik nectar door het water zodat er meer opgenomen wordt. De kuur moet 3 weken worden aangehouden, anders begint de schimmel gewoon weer opnieuw te groeien.

Fungizone is verkrijgbaar bij de reguliere apotheek, maar normaliter alleen op doktersrecept. Onder vermelding dat ik het voor dieren gebruik kan ik het bij mijn apotheek zo afhalen, echter niet alle apotheken zijn zo flexibel.

Juiste ruimte

Tangara's zijn duidelijk geen opportunisten, dieren die zich overal weten te handhaven zoals spreeuwen, Nijlganzen, kraaien, etc.

Verkeerde soorten bij elkaar, of ook binnen de eigen soort, zijn verkeerde combinaties fataal. De dominante vogel veroorzaakt meestal zoveel stress bij een minder dominante vogel dat deze sterft door de stress. Je vindt ze dan - puntgaaf - binnen een paar uur dood op de grond.

Tangara's kunnen overigens wel redelijk tegen koude, ik heb foto's van mijn paradijstangara's in de sneeuw. Echter de vogels moeten 's winters dan wel de bescherming van een verwarmde binnenruimte hebben waar het niet kouder wordt dan 10°-15°C. Bovendien lukt dit ook alleen maar als ze het gehele jaar buiten hebben gezeten. Hoewel ze het dan wel aankunnen verdient het niet de voorkeur. Sterker nog, het is een gemiste kans als de vogels in december nog buiten zitten, want dan begint hun broedperiode!

Het fokken.

Om er goed mee te kunnen fokken is een aparte ruimte noodzakelijk. Om aantallen te kunnen fokken moet je deze ruimte ook nog eens gemakkelijk op kunnen delen waarbij je de pop en de man kunt scheiden zonder de man uit te hoeven vangen. Als je de man in de broedperiode uit moet vangen, veroorzaakt je veel stress bij de vogels, waardoor de broedcyclus kan worden afgebroken. Een broedcyclus kan wel 8 ronden duren. Als het voedsel voldoende eiwitrijk is en er voldoende lichturen zijn moet je de vogels zelfs stoppen.

Ik gebruik voor de blauwkoptangara's - *Tangara cyanicollis* vluchtjes van 4 x 0,6 x 0,6 meter (l x d x h) die ik in 2 delen kan opdelen. De ruimte is nauwelijks van groen voorzien, alleen wat kunstgroen rond de nestkorfjes.

Het scheiden van de man en de pop is nodig omdat de man bijna altijd na de eerste of tweede ronde te broeddriftig wordt. Dit wordt waarschijnlijk veroorzaakt door het eiwitrijke voer, en dat hij bijna niets te doen heeft. Het wachten begint hem dan

wellicht wat te lang te duren. Als de pop in de derde ronde nog maar een ruime week zit te broeden, begint de man weer te baltsen en met nestmateriaal te slepen. Als je dan niet ingrijpt, dan gaat de ronde verloren. Dit gedrag komt overigens bij meer vruchten- en insectenetters voor.

Ik plaats dan een tussenschot zodat de pop ongestoord verder kan gaan met broeden en de jongen groot kan brengen, dit gaat bijna altijd probleemloos. In het tussenschot zitten wel gaatjes zodat de man nog wel betrokken blijft bij het proces. Hij zit dan soms met voer in zijn bek te wachten om aan de jongen te voeren, maar hij mag er niet meer bij. Hij blijft in elk geval wel in broedstemming door deze constructie. Na 2 weken vliegen de jongen uit. Een gezond jong zit hoog, niet op de grond, en stevig, hoog op zijn poten. Na 3-4 weken laat ik de man er weer bij. Hij doet de jongen niets, maar meestal voert hij ze ook niet. Dus als de pop weer gaat broeden, dan moeten de jongen zelfstandig zijn. Dit zijn ze meestal na 4-5 weken. Ik laat de jongen bij de ouders totdat de pop weer ongeveer 1½ week gebroed heeft.

Een nog niet zelfstandig jong kan eventueel ook bij oudere broers /zusters geplaatst worden; een bedelend jong wordt dan door hen gevoerd. Dit gebeurt in het wild ook (helpers). In 2007 heb ik van 1 koppel blauwkoptangara's 11 jongen binnen 1 seizoen kunnen fokken, en dat terwijl deze vogels maar 2 eieren per legsel hebben. Er waren meerdere rondes waarbij er maar 1 jong groot gebracht werd, maar elk jong telt.

De jonge vogels zijn al snel broedrijp; een jonge pop (februari 2007) had haar eerste nest met een importman toen ze nog maar 9 maanden oud was.

Succesfactoren.

Alles staat of valt natuurlijk met een goed koppel, en de ene soort is de andere niet. Paradijstangara's zijn bijvoorbeeld aanzienlijk lastiger om te fokken dan blauwkoptangara's. Maar ook hier is het mogelijk om onder dezelfde condities te fokken.

Naast een goed koppel is het ook belangrijk dat de vogels jouw opfokvoer accepteren, eten, en aan hun jongen voeren. Met name het laatste is lastig; instinctief zullen ze op jacht willen gaan naar (kleine) insecten, maar dit is eigenlijk niet te realiseren in gevangenschap.

Na een tijdje heb ik ontdekt dat de blauwkoptangara's geen levende buffalo's aan hun jongen voeren, maar wel de diepvries variant! Dit, in combinatie met een eigen gemaakt eivoer en diepvries pinkies (naast het fruit) zorgt er voor dat de jongen nu nagenoeg 1 op 1 groot gebracht worden.

December.

Het broedseizoen van tangara's in het wild begint in december. Instinctief voelen ze dit nog steeds aan, ook al zitten ze aan de andere kant van de evenaar. Uiteindelijk lukt het wel om ze te wennen aan onze seizoenen, echter het is een enorm gemiste kans al je er geen gebruik van maakt! Bij mij begint het broedseizoen dus (in huis, 20 °C) in december. En zoals duiven bij ons, die ook maar 2 eieren leggen, hebben ze een heel lang broedseizoen. Echter, als je onze seizoenen voor tangara's aan houdt (mei - juli), lukt het je ook niet om aantallen te halen. Ze ruien dan namelijk ook nog vaak in mei.

Ze krijgen het hele jaar door veel lichturen. Het licht gaat langzaam om 06.45 uur aan en dimt weer langzaam rond 22.30 uur m.b.v. een Rimo dimmer.

Paradijstangara's.

Paradijstangara's zijn zoals eerder genoemd aanzienlijk lastiger om te fokken. Het zijn veel schuwere vogels die snel schrikken en in paniek raken. Problemen die ik in het verleden heb gehad waren onder andere eitjes op de grond als de pop schrok en (te) snel van het nest kwam. De oplossing: diepere nestkommen.

Eitjes botsten tegen elkaar aan als de pop (te) snel van het nest kwam. Gevolg, dood kuiken in het ei. De oplossing: houd de vogels nu in een hoge vlucht van 4 x 0,6 x 0,6 meter (lxdxh) waarin ze al meer dan een jaar zitten zonder ze te hebben gevangen of opgejaagd. De vogels zijn een stuk rustiger geworden.

Een volgend probleem zit hem in de voedselacceptatie m.b.t. de jongen. Hoewel ze zelf goed mijn eivoer met diepvries buffalo's en pinkies nemen, voeren ze dit niet aan de jongen in de eerste dagen. Als de jongen wat ouder zijn dan wordt dit wel goed gevoerd en is het probleem opgelost.

Ik heb ook geprobeerd om eieren van de paradijstangara onder te brengen bij de blauwkop. De eieren werden goed geaccepteerd en uitgebroed door de blauwkoppop. Echter, zodra de eieren uitkwamen werden de jongen gedood. Geen succes dus.

Een kennis uit Italië, die ook met blauwkop- en paradijstangara's fokt, heeft de eieren wel eens bij de roodpootsuikervogels ondergebracht. Dit gaat wel goed! Echter, suikervogels zijn ook schaarse vogels geworden, dus dan wordt het een lastige keuze.

Het beste middel tot nu toe is het bijvoeren van de jongen met een kropnaald. Ik gebruik hiervoor handopfok van Avian. Hiermee had ik - achteraf gezien - in het verleden veel meer jongen het leven kunnen redden!

Bij de laatste ronde van de paradijstangara's heb ik 3 x per dag de jongen bijgevoerd met de kropnaald. Deze groeiden snel en vlogen al met 12 dagen uit. De ouders voerden goed en namen alle voedsel aan. Echter na het uitvliegen was ik gestopt met bijvoeren. Na 1 dag zag ik dat het niet goed ging en ben weer bij gaan voeren. Dit heb ik daarna nog 7 dagen gedaan. Toen ging het wel goed. Wel vreemd dat het bijvoeren nodig is, terwijl de ouders hetzelfde voedsel aan de jongen geven als de blauwkoptangara's. Wellicht dat ze toch te weinig vocht krijgen van de ouders.

Krop versus snavel.

Zaadeters, en sommige fruiteters (toerako's), voeren hun jongen via de krop. Bij dit soort vogels is het veel eenvoudiger om jongen groot te krijgen in gevangenschap. Insecteneters voeren hun jongen via de snavel. Eerst moet een prooi bemachtigd worden alvorens deze gevoerd kan worden. Daarnaast bevatten bijna alle voedseldieren die in gevangenschap worden gebruikt, te weinig vitamines en mineralen om de jongen zo mee groot te brengen. Zonder extern

aanbrengen van deze vitamines en mineralen krijg je misvormde jongen. Ongepoederde meelwormen zijn daarvoor berucht.

Resultaten veilig stellen.

Is het je uiteindelijk gelukt om jonge vogels op stok te krijgen, verspeel ze dan niet door de jongen te lang bij de ouders te laten zitten. Of door de jongen te lang bij elkaar te laten. Het lijkt ongevaarlijk, echter in het verleden zijn er veel tangara's (en andere insecteneters) op deze manier verspeeld.

Jeugdruï.

De jeugdruï kan fataal voor een vogel worden, indien deze niet voldoende vitamines en mineralen krijgt. Vooral vitamine B is onmisbaar. Een tekort wordt zichtbaar als de jonge vogel evenwichtsstoornissen krijgt. Als dit niet snel verholpen wordt (meestal is het al te laat als je het ziet), dan wordt het chronisch en is de vogel niet meer te herstellen.

Problemen tijdens de jeugdruï heb ik overigens niet bij mijn tangara's gehad, maar in het verleden wel eens met Amerikaanse kleurvinken. Reden om er toch even voor te waarschuwen.

Mijn voer.

Ik voer mijn tangara's dagelijks vers fruit zoals appel, peer, eigen gemaakt eivoer, diepvries pinkies (Top Insect), diepvries buffalo's, levende bepoederde meelwormen en Tovo universeel. Het levend voer krijgt een combinatie van opfokmeel voor kuikens, zemelen, sla en af en toe edelgist (veel vitamine B, Reform product). De levende meelwormen voorzie ik eerst van een paar druppels tarwebloemolie voor een goede hechting. Vervolgens bepoeder ik ze elke dag afwisselend met een klein beetje Avian Nutriboost, Aves MaxiMix en Aves insectenstrooipoeder. Sommige soorten accepteren alleen maar witte meelwormen. De diepvries buffalo's en pinkies spoel ik enige tijd met lauw/warm water. Hierdoor komt er extra vocht bij en is het

geheel meteen ontdood. Vervolgens worden de pinkies, buffalo's en het eivoer met elkaar vermengd. Goed vochtig, hapklare brokjes, en veel beter voor insecteneters dan een standaard rul gemaakt eivoer.

Het eigen gemaakte eivoer wordt als volgt gemaakt. In glazen schaal met deksel: 120 gram couscous (supermarkt) met 60 gram rusk (o.a. Avian) vermengen en 250 ml water er aan toevoegen. 1 Minuut in de magnetron (vol vermogen) en dan 30-45 minuten laten staan zodat het vocht goed in de couscous kan trekken. Vervolgens 6 eieren (middelgroot) toevoegen en 2-3 minuten mixen, 1 minuutje laten staan en dan 7 minuten in de magnetron (vol vermogen). Als het goed gegaan is heb je een mooie "eiercake". Eerst laten afkoelen en dan in kleine stukjes malen met een foodprocessor. Vervolgens 6 schepjes Aves Opfok er door en dan kan het meteen de diepvries in zodat je elke dag vers eivoer hebt. Het voordeel van dit eivoer t.o.v. de in de handel verkrijgbare voeders is dat dit verse product veel vocht bevat, dat gemakkelijk door de vogels in de bek wordt genomen, en gevoerd wordt aan de jongen. Dit eivoer kan voor veel soorten vogels gebruikt worden, echter is uitermate geschikt voor vruchten- en insecteneters. Het is een oorspronkelijk recept van Aves, aangepast door Ger Tummers. Het maken van het eivoer lijkt veel werk, echter dit valt in de praktijk reuze mee.

De gehele verzorging is wel veel werk. Maar het levert wel de resultaten op die ik graag wil: bijna geen uitval en sterke gezonde jongen.

Op dit moment heb ik geen jonge vogels meer te koop; de vraag is nog wat groter dan het aanbod.

Ik hoop dat we deze soort niet kwijt raken in onze volières. Het is goed mogelijk om met deze soorten aantallen te fokken, en dat is nu hard nodig.

Voor informatie:

E-mail: Tanager_Pictures@yahoo.com